

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ

1. Scopul reglementării

Proiectul modernizează și clarifică procedurile contenciosului administrativ, pentru:

- garantarea accesului efectiv la justiție și a previzibilității procedurale;
- punerea în acord cu jurisprudența Curții Constituționale (inclusiv soluțiile recent cristalizate privind efectele anulării actelor normative asupra cauzelor pendinte și utilizarea procedurilor speciale) și cu dreptul european (art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a UE; exigențe privind accesul la justiție în domenii reglementate de UE, în special mediu);
- eficientizarea executării hotărârilor și digitalizarea interacțiunii cu instanțele.

2. Motivul emiterii actului normativ

2.1. Situația normativă și practică ce impune intervenția

- Procedura prealabilă: regimul actual a generat practici neunitare (când este obligatorie; excepții; aplicabilitatea în contracte administrative). Sunt necesare delimitări explicite și corelări cu cadrul constituțional.
- Termenele de sesizare a instanței și prescripția pentru despăgubiri: formulări care au indus soluții divergente privind curgerea și natura termenelor, inclusiv raportul acțiune în anulare/daune.
- Calitate procesuală activă și obiectul acțiunii: definirea interesului legitim public/privat și rolul organismelor sociale interesate (ONG-uri) trebuie clarificate în acord cu standardele UE în materii reglementate (de ex. protecția mediului).
- Executarea hotărârilor: vechiul mecanism sancționator (cu caracter cvasi-automat și quantum fix) comporta riscuri de disproporționalitate; este necesar un regim coerent, proporțional și previzibil, cu garanții procesuale adecvate, păstrând în același timp eficiența executării.
- Accesul electronic la justiție: cadrul primar nu reflectă suficient nevoia de depunere, comunicare și acces la dosar în format electronic.
- Efectele anulării actelor normative asupra cauzelor pendinte: practica a oscilat între soluții rigide și soluții nuanțate; este necesară codificarea obligației de analiză individualizată, cu respectarea securității juridice și a încrederii legitime.

2.2. Elemente de constituționalitate și jurisprudență relevante

- A fost reafirmată posibilitatea legiuitorului de a stabili proceduri judiciare speciale pentru anumite acte, fără a exclude controlul judecătoresc și cu respectarea accesului la justiție; interpretarea și aplicarea rămân atributul instanțelor, în limitele Constituției (a se vedea, între altele, **Decizia Curții Constituționale nr. 358 din 11 iulie 2024, privind art. 4 și art. 5 din Legea nr. 554/2004**).
- Soluțiile privind executarea hotărârilor în contencios trebuie aliniate principiilor proporționalității, dreptului la apărare și motivării, evitând automatismul sancțiunilor.
- Efectele anulării unui act administrativ cu caracter normativ asupra litigiilor pendinte impun o analiză motivată și individualizată a instanței, cu atenție la securitatea juridică și protecția așteptărilor legitime ale terților de bună-credință.
- Deciziile CCR care au fost luate în considerarea propunerii de față, listate mai jos fie au avut ca obiect direct dispoziții din Legea 554/2004, fie conțin referiri substanțiale cu efect interpretativ relevant pentru aplicarea legii.

Pentru fiecare cauză, s-au parcurs considerentele pentru a identifica exact:

- (i) soluția asupra excepției (admisă/respinsă/inadmisibilă),

- (ii) efectele practice asupra textului legii (de ex., necesitatea de a nu mai aplica o sintagmă),
- (iii) corelările cu alte articole sau cu legislația conexasă.

Structurarea pe articolele Legii nr. 554/2004, cu indicarea deciziei CCR, obiectul excepției și sursa oficială, arată următoarele:

- Articolul 4 (excepția de nelegalitate)
 - *Decizia nr. 358 din 11 iulie 2024 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 (împreună cu art. 5 alin. (2)).*
- Articolul 5 (competență materială și funcțională – incidente)
 - *Decizia nr. 358 din 11 iulie 2024 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 5 alin. (2) din Legea nr. 554/2004 (împreună cu art. 4 alin. (1)).*
- Articolul 7 (procedura prealabilă)
 - *Decizia nr. 12 din 14 ianuarie 2020 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (6) (lit. c) – în forma anterioară și corelativ a art. 11 alin. (2).*
 - *Decizia nr. 598 din 21 noiembrie 2023 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „acțiunilor îndreptate împotriva actelor administrative care nu mai pot fi revocate întrucât au intrat în circuitul civil și au produs efecte juridice” din art. 7 alin. (5).*
- Articolul 8 (obiectul acțiunii)
 - *Decizia nr. 459 din 16 septembrie 2014 – referitoare la excepția privind art. 8 alin. (1) raportat la art. 2 alin. (1) lit. c) teza întâi (delimitări ale controlului judecătoresc).*
 - *Decizia nr. 455 din 15 octombrie 2024 – pe rol excepția viza, între altele, art. 8 din Legea nr. 554/2004 (împreună cu art. 18).*
- Articolul 9 (control pe cale de excepție, OG/ordonanțe etc. – reglementare anterioară)
 - *Decizia nr. 660 din 4 iulie 2007 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 554/2004.*
 - *Decizia nr. 479 din 18 iunie 2015 – referitoare la excepții vizând art. 9 alin. (1) și (3) din Legea nr. 554/2004.*
 - *Decizia nr. 460 din 16 septembrie 2014 – soluții în continuarea jurisprudenței pe art. 9.*
- Articolul 10 (competența instanțelor)
 - *Decizia nr. 41 din 30 ianuarie 2024 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 10 alin. (1) teza întâi.*
 - *Decizia nr. 200 din 7 aprilie 2022 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 10 alin. (3).*
- Articolul 11 (termene)
 - *Decizia nr. 12 din 14 ianuarie 2020 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 11 alin. (2) (în forma anterioară), în corelație cu art. 7 alin. (6).*
- Articolul 18 (soluții și efectele hotărârii)
 - *Decizia nr. 455 din 15 octombrie 2024 – excepție vizând, între altele, art. 18 din Legea nr. 554/2004 (împreună cu art. 8).*
- Articolul 23 (publicitate/efecte acte normative – chestiuni limitrofe)
 - *Decizia nr. 208 din 9 aprilie 2025 – referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 23 din Legea nr. 554/2004 „în interpretarea”*

dată prin Decizia ICCJ nr. 10/11.05.2015 (sesizare a Avocatului Poporului).

Alte incidente și referințe generale la Legea nr. 554/2004 în jurisprudența CCR

- Decizia nr. 358 din 11 iulie 2024 – privește art. 4 și art. 5 (efecte asupra mecanismului excepției de nelegalitate/competență).
- Decizia nr. 622 din 7 noiembrie 2024 – referiri la raportul dintre Legea 554/2004 și Codul de procedură civilă (apel/recurs; specialia generalibus derogant; art. 20 alin. (3) Legea 554/2004). (analiza vizează în principal norme CPC, dar conține pasaje de principiu despre Legea 554/2004)
- Decizii care, deși au obiect alte acte normative, includ dezvoltări/jurisprudență relevante pentru aplicarea Legii 554/2004 (exemple recente: Decizia nr. 166/2023, Decizia nr. 539/2022) – utile pentru context și interpretare; nu modifică direct textul Legii 554.

Notă privind caracterul „complet”

Lista include toate deciziile identificate în sursele oficiale recente în care CCR a soluționat excepții ce vizează în mod expres articole din Legea 554/2004 sau a făcut referiri substanțiale la acestea (2007–2025).

3. Schimbări preconizate (pe instituții și articole)

3.1. Accesul la justiție și limitele controlului (art. 5)

- Introducerea unei clauze de protecție: precizarea expresă că utilizarea procedurilor speciale nu poate fi interpretată ca o restrângere a accesului liber la justiție; instanța rămâne competentă să constate vătămarea și să acorde remedii în dreptul comun.

3.2. Procedura prealabilă (art. 7)

- Delimitarea clară a cazurilor în care prealabilul este obligatoriu (acte individuale adresate reclamantului) și a excepțiilor (acte intrate în circuitul civil; refuz/neexecutare; domenii în care dreptul UE impune acces prompt, inclusiv mediu; ipoteze în materie de contracte administrative în care condiționarea de prealabil ar afecta accesul la instanță).
- Stabilirea unor repere unitare de curgere a termenelor pentru prealabil.

3.3. Termenele de sesizare și despăgubiri (art. 11 și art. 19)

- Clarificarea naturii juridice a termenelor (prescripție vs. decădere) și a momentelor de la care curg (inclusiv pentru ipoteze de refuz/neexecutare). Corelarea regulilor pentru despăgubiri cu momentul cunoașterii întinderii prejudiciului.

3.4. Calitate procesuală activă și obiectul acțiunii (art. 2 și art. 8)

- Redefinirea sintetică și coerentă a „interesului legitim privat/public”.
- Regim explicit pentru organismele sociale interesate (în special ONG-urile de mediu) în domeniile în care dreptul UE impune acces extins, fără a transforma contenciosul într-o actio popularis generală.

3.5. Soluții și executare (art. 18 și art. 24)

- Întărirea rolului instanței în stabilirea termenului și pașilor de executare și în asigurarea publicității suplimentare când se anulează acte normative.
- Reformarea mecanismului sancționator: înlocuirea vechii sancțiuni fixe cu o amendă proporțională, stabilită de instanță pe baza unor criterii legale (durata întârzierii, gravitatea, diligența depusă, cauze obiective, conduita de rea-credință, efecte economico-sociale), într-un interval procentual raportat la salariul minim și cu plafon maxim; audierea obligatorie a persoanei obligate; motivarea expresă a cuantumului și a proporționalității; posibilitatea reducerii/avertismentului în caz de conformare rapidă; menținerea penalităților art. 906 CPC și a despăgubirilor, precum și clarificarea naturii procesual-civile a amenzii (necontravențională).
- Clarificarea mecanismelor de finalizare: fixarea sumelor definitive (amendă/penalități)

și acordarea despăgubirilor pentru neexecutarea în natură, cu căi de atac prevăzute de CPC. Aceste intervenții păstrează efectul coercitiv necesar bunei executări, dar îl aliniază principiilor constituționale și procesuale contemporane.

3.6. Efectele anulării actelor normative (art. 23)

- Introducerea unei reguli de judecată pentru cauzele pendinte: analiză individualizată a efectelor anulării asupra actelor individuale emise în temeiul actului normativ anulat, cu respectarea legalității, securității juridice, încrederii legitime, protecției persoanelor de bună-credință și a dreptului de proprietate; paletă flexibilă de soluții (menținere/adaptare/înlăturare a efectelor, cu remedii reparatorii adecvate).

3.7. Digitalizare (art. 17¹)

- Reglementarea depunerii electronice cu semnătură calificată, a comunicării electronice și a accesului electronic la dosar; mandat pentru stabilirea condițiilor tehnice prin hotărâre a CSM, cu avizul Ministerului Justiției; aplicare etapizată și perioadă de dublu circuit.

3.8. Clauze generale de interpretare (art. 28 și art. 28¹)

- Aplicarea și interpretarea în conformitate cu dreptul UE (în special dreptul la remediu efectiv) și cu jurisprudența CCR/CEDO, respectând separația competențelor constituționale ale autorităților publice.

4. Impactul reglementării

- Social și asupra drepturilor fundamentale: creșterea accesului efectiv la justiție prin clarificarea procedurilor, diminuarea respingerilor pe motive formale și întărirea executării hotărârilor; protecția așteptărilor legitime și a securității juridice în cauzele afectate de anularea actelor normative.
- Economic și asupra mediului de afaceri: reducerea costurilor tranzacționale prin termene și proceduri previzibile; sporirea certitudinii juridice în contractele administrative.
- Administrativ și asupra instanțelor: scăderea incidentelor procedurale, celeritate sporită prin digitalizare; mecanism executoriu coerent și motivat.
- Bugetar: impact neutru la nivel macro; costuri inițiale pentru implementarea soluțiilor IT, compensate de economii ulterioare (poștă, hârtie, timp de lucru).
- Mediu: facilitarea accesului în litigiile de mediu, în concordanță cu obligațiile UE.

5. Conformitatea cu acquis-ul Uniunii Europene

- Proiectul susține dreptul la un remediu efectiv (art. 47 din Cartă) prin reguli clare, proporționale și accesibile; întărește accesul la justiție în domeniile impuse de dreptul UE (inclusiv mediu); promovează digitalizarea justiției pe linia orientărilor europene.

6. Respectarea normelor de tehnică legislativă (Legea nr. 24/2000)

- Intervențiile sunt circumscrise obiectului Legii nr. 554/2004 și respectă cerințele de claritate, previzibilitate, coerență internă și corelări inter- și intra-legislative.
- Sunt instituite dispoziții tranzitorii pentru cauzele în curs și calendare de implementare pentru digitalizare.
- Sunt precizate trimiteri la dreptul comun (CPC) acolo unde este cazul (penalități, căi de atac, executare).

7. Consultări și avize

- Vor fi consultați: instanțele specializate, Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Legislativ, mediul universitar și profesiile juridice, societatea civilă (inclusiv ONG-uri de mediu), mediul de afaceri.

8. Alte informații relevante

- Proiectul codifică soluții jurisprudențiale recente privind art. 4–5 (proceduri speciale și acces la justiție), consolidează executarea (art. 18 și art. 24), introduce o regulă de judecată în cauzele pendinte afectate de anularea actelor normative (art. 23) și adaptează legea la era digitală (art. 17¹).

Față de cele expuse, supun spre adoptare proiectul de lege anexat, care aduce o plus-valoare certă: claritate normativă, acces efectiv la justiție, protecția securității juridice în cauze pendinte, executare eficientă și proporțională a hotărârilor, precum și aliniere la standardele europene și la exigențele Curții Constituționale.

Inițiator,

PEIA NINEL	Semnat digital de PEIA
	NINEL
	Data: 2025.08.14 10:45:14 +03'00'

Senator al României
Chestor al Senatului

NOTĂ PRIVIND IMPACTUL BUGETAR

privind proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ

1. Sinteză

- a. Impact macro: neutru. Proiectul nu creează noi drepturi salariale, noi instituții sau scheme de personal și nu introduce cheltuieli permanente suplimentare la nivelul bugetului general consolidat.
- b. Costuri inițiale (one-off): limitate, administrative, pentru digitalizare (dezvoltare/achiziție/integrare IT, securitate cibernetică, instruire), estimate a fi absorbite în bugetele ordonatorilor principali (CSM – instanțe, Ministerul Justiției) sau prin finanțări europene.
- c. Economii recurente: reducere cheltuieli de expediere poștală și tipărituri, arhivare fizică, timp administrativ, eficiență operațională; amortizează costurile inițiale în 1-3 ani.
- d. Venituri potențiale: sume din amenzi procesual-civile (art. 24) virate la bugetul de stat; caracter aleatoriu și neprognosticabil – nu sunt fundament pentru majorări bugetare.

2. Ipoteze și arie de impact

- a. Domenii afectate bugetar: sistemul judiciar (instanțe), Ministerul Justiției (suport normativ și IT), eventual Parchete (participare în ședințe), autorități publice pârâte (adaptare proceduri).
- b. Funcționalități IT vizate (art. 17¹): depunere electronică cu semnătură calificată, comunicare electronică, acces electronic la dosar; norme tehnice prin hotărâre CSM (cu aviz MJ).
- c. Măsuri tranzitorii: dublu circuit (electronic/fizic) minim 12 luni; intrare în vigoare la 30 de zile de la publicare; implementare etapizată.

3. Estimarea costurilor inițiale (ordine de mărime)

- 1. Dezvoltare/integrare sisteme IT și portaluri:
 - a. adaptări aplicații existente (e-dosar, ECRIS/EDO, portal instanțe), interfețe API, semnătură calificată, management consimțământ și audit trail;
 - b. estimare orientativă: 0,5-1,5 milioane euro (one-off) la nivel de sistem, în funcție de gradul de reutilizare a componentelor existente (inclusiv proiecte finanțate din PNRR/e-Justice).
- 2. Licente/servicii conexe:
 - a. certificate de semnătură pentru instanțe, soluții de time-stamping, gateway e-mail securizat;
 - b. estimare: 100.000-300.000 euro/an, scalabil.
- 3. Securitate cibernetică și conformitate (RGPD, logare și audit, backup, testare de penetrare):
 - a. estimare: 100.000-250.000 euro (inițial), apoi 50.000-100.000 euro/an mentenanță, în funcție de arhitectură.
- 4. Instruire personal și ghiduri de utilizare:
 - a. estimare: 50.000-100.000 euro (one-off), implementabil în regim blended (online + onsite).

Observație: valorile sunt orientative și pot fi reduse substanțial dacă se capitalizează investițiile deja realizate (PNRR, proiecte MJ/CSM) și dacă se utilizează infrastructura existentă.

4. Economii și eficiențe recurente

- Reducerea cheltuielilor poștale și de tipărire: 20–50% reducere în primii 2 ani în unitățile cu adopție ridicată a comunicării electronice (volum-dependent).
- Reducerea costurilor de arhivare fizică și manipulare dosare: 10–30% pe unitate, odată cu maturizarea accesului electronic la dosar.
- Eficiență operațională: timpi mai mici de comunicare, programare termene, verificări formale; eliberare de resurse administrative spre activități cu valoare adăugată.
- Publicarea hotărârilor de anulare a actelor normative rămâne scutită de taxe (art. 23) – fără impact de cheltuială suplimentară.

5. Fluxuri financiare potențiale

- Amenzi procesual-civile (art. 24) – venituri la bugetul de stat:
 - natura: coercitivă, necontravențională; quantum proporțional, plafonat;
 - volatilitate ridicată; nu se recomandă bugetarea ca venituri certe.
- Penalități către creditori (art. 906 CPC) și despăgubiri (art. 24 alin. (12)):
 - suportate de autorități în caz de neexecutare; proiectul încurajează conformarea, reducând riscul de cheltuieli ulterioare.

6. Sursa de finanțare

- Bugetele ordonatorilor principali (CSM – instanțe; MJ) în limitele alocărilor aprobate; realocări interne.
- Programe UE (PNRR, Programul Justiție, fonduri structurale/InvestEU) pentru digitalizare justiție, semnătură electronică, securitate cibernetică.
- Achiziții centralizate acolo unde eficient (licențe, servicii de semnătură/time-stamping).

7. Orizont de recuperare a investițiilor (payback)

- 12–36 luni, în funcție de ritmul de adopție a comunicărilor electronice și de gradul de reutilizare a infrastructurii IT.
- Economii recurente (poștă/tipărire/arhivare) și eficiența operațională tind să acopere costurile inițiale în intervalul indicat.

8. Analiză de sensibilitate

- Adopție ridicată ($\geq 70\%$ comunicări electronice în 2 ani): recuperare în ~12–18 luni; economii semnificative pe linii poștale.
- Adopție moderată (40–60%): recuperare în ~18–30 luni.
- Adopție scăzută ($< 40\%$): recuperare > 30 luni; se impun măsuri de stimulare și sprijin tehnic.

9. Riscuri și măsuri de mitigare

- Întârzierea normelor tehnice CSM: calendar explicit în proiect; monitorizare trimestrială.
- Fragmentarea tehnică: reutilizare platforme existente; standardizare API; guvernanză IT comună CSM–MJ.
- Rezistență la schimbare: campanii de instruire, ghiduri, suport helpdesk.
- Securitate cibernetică: implementare măsuri de nivel înalt (MFA, criptare, audit, teste periodice).

Concluzie bugetară

- Impact bugetar neutru la nivel macro.
- Costuri administrative inițiale pentru digitalizare sunt rezonabile și pot fi finanțate din bugetele existente și/sau fonduri europene; acestea sunt absorbite în timp prin economii recurente și creșterea eficienței operaționale.
- Veniturile din amenzi procesual-civile au caracter aleatoriu; nu se includ în proiecțiile de venituri sigure.

Indicatori de monitorizare recomandați

- Pondere comunicări electronice din total comunicări (țintă: $\geq 60\%$ în 24 luni).
- Timp mediu de comunicare acte (scădere cu $\geq 30\%$ în 18 luni).
- Cheltuieli poștale/tipărire/arhivare per dosar (scădere cu $\geq 20\%$ în 24 luni).
- Rata de conformare voluntară la executarea hotărârilor (creștere anuală).
- Număr de incidente de securitate raportate și remedierea lor (0 incidente critice).

Inițiator,

PEIA NINEL	Semnat digital de PEIA NINEL Data: 2025.08.14 10:43:01 +03'00'
-------------------	---

Senator al României
Chestor al Senatului

Tabel de corelare (Legea nr. 554/2004 – proiectul de modificare)

Legea nr. 554/2004 (dispoziție în vigoare)	Operațiune în proiect	Noua dispoziție (identificare)	Conținut nou (rezumat)	Observații/corelări
Art. 2 alin. (1) lit. p), r), s)	Modificare	Art. 2 alin. (1) lit. p), r), s)	Redefinire interes legitim privat/public. Precizare pentru domeniile UE (inclusiv mediu). Definire „organisme sociale interesate” și regim de calitate procesuală activă pentru ONG-uri de mediu conform UE/convenții	Clarifică calitatea procesuală activă în cheie UE. Sprijină accesul la justiție în domenii speciale
Art. 2 alin. (1) după lit. j)	Completare	Art. 2 alin. (1) lit. u)–w)	Definirea „autorități publice locale și județene”, „autorități publice centrale” (inclusiv deconcentrate ca „centrale”), „cerere evaluabilă/neevaluabilă în bani”	Ajută la competență materială și la taxare/incadrare
Art. 2 alin. (2)	Completare	Art. 2 alin. (2) ¹	Clauză privind interpretarea în domeniile UE (inclusiv mediu): acces efectiv fără vătămare individuală dacă normele UE cer	Aliniere la art. 47 Cartă/UE
Art. 5 alin. (2)	Completare	Art. 5 alin. (3)	Clauză de protecție: procedurile speciale nu restrâng accesul la justiție; instanța poate constata vătămarea/remedii	Clarifică limitele art. 5 alin. (2)
Art. 7	Înlocuire integrală	Art. 7 (nou)	Reglementare detaliată a procedurii prealabile: - când e obligatorie - termene - excepții (prefect, AvP, MP, ANFP) - acte intrate în circuit - refuz/neexecutare - art. 2 alin. (2) și art. 4 - domenii UE inclusiv mediu) - reguli speciale pentru contracte	Unifică și clarifică practica; corelează cu dreptul UE și jurisprudență
Art. 8	Înlocuire integrală	Art. 8 (nou)	Obiectul acțiunii: - anulare/obligare/reparații - interes public subsidiar - derogare pentru domenii UE (inclusiv mediu) pentru ONG-uri - competență: precontractual/incheiere/anulare la contencios, executarea contractelor la civil	Clarifică scopul și competența pe contracte

Art. 9 alin. (2)	Modificare	Art. 9 alin. (2)	Suspendare de drept până la decizia CCR Conținut minim al încheierii de sesizare	Proceduralizează sesizarea CCR
Art. 9 alin. (3)	Modificare	Art. 9 alin. (3)	Repunerea pe rol din oficiu - Dacă neconstituțional – se judecă fondul; - Altfel – inadmisibil Se soluționează capete accesorii autonome	Clarificare post-decizie CCR
Art. 9 alin. (4)	Modificare	Art. 9 alin. (4)	Termen 1 an (decădere) de la publicarea deciziei CCR pronunțate în altă cauză	Unifică practica termenului derivat din decizie
Art. 9 – după alin. (4)	Completare	Art. 9 alin. (4) ¹ –(4) ⁴	Reguli de calcul termen (calendaristic; fără suspendare/întrerupere; prelungire dacă ultima zi nelucrătoare) Efectul deciziilor ulterioare; anexele la acțiune Sanctiunea tardivității	Tehnică procedurală
Art. 9 alin. (5)	Modificare	Art. 9 alin. (5)	Obiectul acțiunii după decizia CCR: despăgubiri, anularea actelor emise în baza ordonanței, obligarea la emitere/operare; corelare cu dispozitivul CCR	Corelare dispozitiv – petit
Art. 10 – după alin. (1) ¹	Completare	Art. 10 alin. (1) ² –(1) ⁴	Reguli de determinare a criteriului valoric; momentul evaluării; competența pentru acte ale serviciilor deconcentrate (tratate ca centrale)	Clarifică competența materială
Art. 11	Înlocuire integrală	Art. 11 (nou)	Termene acțiune: 6 luni de la răspuns/refuz/expirare termen/expirarea termenului de comunicare a actului favorabil; prelungire motivată max. 1 an; reguli pe suspendarea prealabilului; reguli pentru autorități (prefect etc.); actele normative/ordonanțe – oricând; calificarea termenelor (prescripție/decădere)	Unifică regimul termenelor
	Introducere articol nou	Art. 17 ¹	Depunere/comunicare electronică; acces electronic la dosar; mandat CSM + aviz MJ pentru normele tehnice	Digitalizare procesuală
Art. 18 – după alin. (6)	Completare	Art. 18 alin. (7)–(9)	Stabilirea termenelor/pașilor de executare; raportare către instanța de executare; măsuri de publicitate suplimentară pentru acte normative	Eficientizează executarea
Art. 19 alin. (1)	Modificare	Art. 19 alin. (1)	Curtea prescripției pentru despăgubiri: de la data cunoașterii întinderii pagubei; independență față de comunicare/anulare definitivă	Clarificare moment curgere
Art. 23 (unic)	Completare + renumerotare	Art. 23 alin. (1)–(2)	(1) Publicitate și efecte ex nunc ale hotărârii de anulare a actului normativ; (2) Regulă pentru cauze pendinte – analiză individualizată, principii: legalitate, securitate juridică, încredere legitimă; posibile remedii; mențiune „așteptare legitimă”, terți de bună-credință, proprietate	Transpune jurisprudența recentă CCR
Art. 24	Înlocuire integrală	Art. 24 (nou) alin. (1)–(14)	Executarea hotărârii: termen; mecanism sancționator procesual-civil: amendă proporțională (1%–10%/zi, plafon 6 salarii minime), natură necontravențională, criterii de individualizare, audiere, motivare, atenuante (reducere/avertisment), fixare sume definitive, corelare cu art. 906 CPC și art. 892 CPC; inițiativă din oficiu limitată pentru verificare	Regim coerent, proporțional și motivat al executării

Senator Ninel Peja

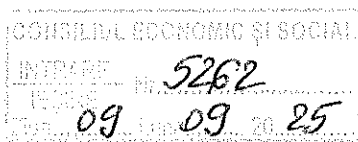
Art. 28 alin. (1)	Completare	Art. 28 alin. (1 ¹)	Interpretare/aplicare în conformitate cu dreptul UE (remediu efectiv, acces la justiție)	Clauză de armonizare cu acquis
	Introducere articol nou	Art. 28 ¹	Clauză de interpretare: acord cu jurisprudența CCR și CEDO; precizare expresă privind excluderea verificării „înaltei competențe profesionale” la numirile CCR (Decizia CCR nr. 459/2014); respectarea limitelor constituționale la art. 18	Asigură coerență interpretativă
—	Dispoziții tranzitorii	Art. II	Cauze pe rol – legea veche; aplicarea noilor art. 7 și 11 doar pentru cereri noi; aplicare etapizată art. 17 ¹ (minim 12 luni dublu circuit); obligații MJ/CSM pentru operaționalizare	Implementare graduală
—	Corelări legislative	Art. III	Abrogarea dispozițiilor contrare; adaptarea reglementărilor secundare în 6 luni	Coerență inter-legislativă
—	Intrare în vigoare	Art. IV	30 de zile de la publicare în Monitorul Oficial	Vacatio legis rezonabilă

Inițiator,

PEIA NINEL

Semnat digital de PEIA NINEL
Data: 2025.08.14 10:41:49
+03'00'

Senator al României
Chestor al Senatului

Proiect de Lege
pentru modificarea și completarea Legii nr. 554/2004 a
contenciosului administrativ

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articolul I – Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (1), literele p), r) și s) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„p) interes legitim privat – posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, determinat de o legătură directă, concretă și personală cu actul sau faptul administrativ;

r) interes legitim public – interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice; în domeniile reglementate de dreptul Uniunii Europene, inclusiv protecția mediului, interesul legitim public se apreciază potrivit cerințelor specifice acestor domenii;

s) organisme sociale interesate – structuri neguvernamentale, sindicate, asociații, fundații și altele asemenea, constituite potrivit legii, care au ca obiect de activitate protecția drepturilor diferitelor categorii de cetățeni ori buna funcționare a serviciilor publice administrative; în domeniul protecției mediului, organizațiile neguvernamentale de mediu legal constituite beneficiază de condiții de calitate procesuală activă conforme cerințelor dreptului Uniunii Europene și ale convențiilor internaționale aplicabile.”

2. La articolul 2 alineatul (1), după litera Ț) se introduc trei noi litere, lit. u)-w), cu următorul cuprins:

„u) autorități publice locale și județene – autoritățile administrației publice locale prevăzute de Constituție și de Codul administrativ, respectiv consiliile locale și primarii comunelor, orașelor și municipiilor, consiliile județene și președinții consiliilor județene, precum și instituțiile și serviciile publice de interes local ori județean aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea acestora, cu competență teritorială limitată la unitatea administrativ-teritorială sau la județ;

v) autorități publice centrale – Guvernul, ministerele, celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, autoritățile administrative autonome cu competență la nivel național, precum și serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale; actele emise de aceste servicii se consideră, în sensul prezentei legi, acte ale autorităților publice centrale, indiferent de circumscripția teritorială de emitere;

w) cerere evaluabilă în bani – cererea al cărei obiect constă în sume de bani determinate sau determinabile (inclusiv obligații fiscale principale ori sume reprezentând finanțări nerambursabile), iar cerere neevaluabilă – cererea având ca obiect drepturi ori situații juridice care nu pot fi exprimate pecuniar la data sesizării instanței.”

3. La articolul 2, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (2¹), cu următorul cuprins:
„(2¹) În domeniile în care dreptul Uniunii Europene impune asigurarea accesului la justiție, inclusiv în materia protecției mediului, condițiile de exercitare a acțiunilor de către persoanele fizice, persoanele juridice și organismele sociale interesate se interpretează și se aplică în sensul garantării unui acces efectiv, fără a se solicita dovada unei vătămări individuale atunci când normele europene prevăd contrariul.”

4. La articolul 5, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3) cu următorul cuprins:
„(3) Dispozițiile alin. (2) nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului constituțional la acces liber la justiție; ele nu exclud posibilitatea ca instanța, în aplicarea legii, să constate, la cerere sau din oficiu, existența unei vătămări ori încălcări a drepturilor sau intereselor legitime și să dispună remedii adecvate.”
5. Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:
„Art. 7 – Procedura prealabilă
(1) Înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ competente, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim printr-un act administrativ unilateral cu caracter individual, care i se adresează, trebuie să solicite autorității publice emitente sau autorității ierarhic superioare, dacă aceasta există, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia.
(2) În cazul actelor administrative cu caracter normativ, plângerea prealabilă poate fi formulată oricând.
(3) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile și în ipoteza în care legea specială prevede o procedură administrativ-jurisdicțională, iar partea nu a optat pentru aceasta.
(4) Este îndreptățită să introducă plângere prealabilă și persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ cu caracter individual adresat altui subiect de drept. Plângerea se formulează în termen de 30 de zile din momentul în care persoana vătămată a luat cunoștință, pe orice cale, de conținutul actului; pentru motive temeinice, plângerea se poate formula în cel mult 6 luni de la data luării la cunoștință. Termenele prevăzute în prezentul alineat sunt termene de prescripție.
(5) Plângerea prealabilă, formulată potrivit alin. (1), se soluționează în termenul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. h).
(6) Nu este obligatorie plângerea prealabilă:
a) în cazul acțiunilor introduse de prefect, Avocatul Poporului, Ministerul Public, Agenția Națională a Funcționarilor Publici;
b) în cazul acțiunilor care privesc cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe;
c) în cazul acțiunilor îndreptate împotriva actelor administrative care nu mai pot fi revocate întrucât au intrat în circuitul civil și au produs efecte juridice;
d) în cazurile prevăzute la art. 2 alin. (2) și la art. 4;
e) în cazul acțiunilor având ca obiect refuzul nejustificat de soluționare a unei cereri ori neexecutarea actului administrativ emis ca urmare a soluționării favorabile a cererii sau plângerii prealabile;
f) în domeniile în care dreptul Uniunii Europene impune acces prompt la o instanță, inclusiv în materia protecției mediului, în condițiile stabilite de legislația aplicabilă.
(7) În acțiunile care au ca obiect încheierea sau anularea unui contract administrativ, plângerea prealabilă se formulează în termen de 6 luni, care curge:
a) de la data încheierii contractului, pentru litigiile privind încheierea acestuia;
b) de la data la care reclamantul a cunoscut cauza anulării, dar nu mai târziu de un an de la încheierea contractului.
(8) Autoritatea publică contractantă nu este obligată să parcurgă procedura prealabilă în acțiunile privind contractele administrative, în măsura în care, potrivit deciziilor Curții Constituționale, o atare obligație ar constitui o condiționare nejustificată a accesului la instanță.
(9) Procedura prealabilă nu este necesară în litigiile privind executarea contractelor administrative, care sunt de competența instanțelor civile de drept comun, potrivit art. 8 alin. (4).”

6. Articolul 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 8 – Obiectul acțiunii

(1) Persoana vătămată într-un drept recunoscut de lege sau într-un interes legitim printr-un act administrativ unilateral, nemulțumită de răspunsul primit la plângerea prealabilă sau care nu a primit răspuns în termenul legal, poate sesiza instanța de contencios administrativ pentru a solicita, după caz, anularea actului, recunoașterea dreptului sau a interesului legitim, repararea pagubei și/sau repararea daunelor morale. De asemenea, se poate solicita obligarea autorității la emiterea actului, la eliberarea unui înscris ori la efectuarea unei operațiuni administrative.

(2) Persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat pot formula cerere prin care invocă apărarea unui interes legitim public numai în subsidiar, în măsura în care vătămarea interesului legitim public decurge logic din încălcarea dreptului subiectiv sau a interesului legitim privat.

(3) Prin derogare de la alin. (2), în domeniile în care dreptul Uniunii Europene impune accesul la justiție în apărarea interesului public, inclusiv protecția mediului, organismele sociale interesate care îndeplinesc condițiile legii speciale pot formula acțiuni având ca obiect anularea actului, obligarea autorității să emită un act sau să efectueze o operațiune administrativă, fără a fi necesară dovedirea unei vătămări individuale.

(4) Instanța de contencios administrativ este competentă să soluționeze litigiile care apar în fazele premergătoare încheierii unui contract administrativ și litigiile privind încheierea ori anularea contractului administrativ. Litigiile izvorâte din executarea contractelor administrative sunt de competența instanțelor civile de drept comun.

(5) La soluționarea litigiilor prevăzute la alin. (4) se are în vedere regula potrivit căreia principiul libertății contractuale este subordonat principiului priorității interesului public.”

7. Articolul 9, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Instanța, dacă apreciază că excepția îndeplinește condițiile prevăzute de art. 29 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizează, prin încheiere motivată, Curtea Constituțională și suspendă de drept soluționarea cauzei pe fond până la pronunțarea acesteia. Încheierea va identifica în mod expres dispozițiile din ordonanță sau din dispoziția acesteia supuse controlului, va cuprinde stadiul procesual și obiectul acțiunii și va fi comunicată părților.”

8. Articolul 9, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) După pronunțarea Curții Constituționale, instanța de contencios administrativ repune cauza pe rol, din oficiu, și fixează termen cu citarea părților. Dacă ordonanța sau o dispoziție a acesteia a fost declarată neconstituțională, instanța soluționează fondul cauzei; în caz contrar, acțiunea se respinge ca inadmisibilă. Instanța se va pronunța și asupra capetelor de cerere accesorii sau subsecvente rămase autonome față de motivul de neconstituționalitate.”

9. Articolul 9, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) În situația în care decizia de declarare a neconstituționalității este urmare a unei excepții ridicate în altă cauză, acțiunea poate fi introdusă direct la instanța de contencios administrativ competentă, în termen de un an de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I. Termenul este de decădere.”

10. La articolul 9, după alineatul (4) se introduc patru noi alineate, alin. (4¹)–(4⁴), cu următorul cuprins:

„(4¹) Termenul prevăzut la alin. (4) se calculează pe zile calendaristice, începe să curgă de la data publicării deciziei Curții Constituționale, nu se suspendă și nu se întrerupe. Când ultima

zi a termenului este nelucrătoare, termenul se prelungește până în prima zi lucrătoare următoare.

(4²) Pentru aceeași dispoziție normativă din ordonanță, existența unor decizii ulterioare ale Curții Constituționale cu același obiect nu determină curgerea unui nou termen, cu excepția situației în care noua decizie extinde sau modifică sfera dispozițiilor declarate neconstituționale; în această ipoteză, termenul curge pentru dispozițiile suplimentar constatate ca neconstituționale, de la data publicării noii decizii.

(4³) Reclamantul anexează acțiunii copia Monitorului Oficial al României, Partea I, care conține decizia Curții Constituționale invocată sau, după caz, un extras autentic ori un înscris în formă electronică cu semnătură electronică calificată emis conform legii.

(4⁴) Introducerea acțiunii după termenul prevăzut la alin. (4) atrage respingerea acesteia ca tardivă, fără a aduce atingere dreptului reclamantului de a valorifica alte temeuri de drept distincte de dispozitivul deciziei Curții Constituționale invocate.”

11. Articolul 9 alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) Acțiunea prevăzută de prezentul articol poate avea ca obiect, singură sau cumulativ: acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate prin ordonanțe ale Guvernului, anularea actelor administrative emise în baza acestora, precum și, după caz, obligarea unei autorități publice la emiterea unui act administrativ sau la realizarea unei anumite operațiuni administrative. În toate cazurile, capetele de cerere se corelează cu dispozitivul deciziei Curții Constituționale invocate și cu efectele acesteia.”

12. La articolul 10, după alineatul (1¹) se introduc trei noi alineate, alin. (1²)–(1⁴), cu următorul cuprins:

„(1²) Criteriul valoric prevăzut la alin. (1) se determină după cum urmează:

- a) când obiectul cererii îl constituie atât obligația principală, cât și accesoriile (dobânzi, penalități, majorări), pragul valoric se stabilește în funcție de cuantumul obligației principale deduse judecătii, fără a include accesoriile;
- b) când obiectul cererii îl constituie exclusiv accesoriile, pragul valoric se stabilește în funcție de cuantumul acestora;
- c) când se cumulează mai multe capete de cerere evaluabile, criteriul valoric se stabilește în funcție de suma valorilor principale ale capetelor deduse judecătii.

(1³) În toate cazurile, valoarea se determină la data sesizării instanței, potrivit susținerilor din cererea de chemare în judecată, fără a aduce atingere dreptului instanței de a verifica, pe baza actelor dosarului, corecta încadrare a competenței.

(1⁴) În cazul actelor emise de serviciile publice deconcentrate ale ministerelor sau ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, competența materială se stabilește potrivit regulii pentru autoritățile publice centrale, prevăzută la alin. (1), indiferent de nivelul la care actul a fost emis.”

13. Articolul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 11 – Termenul de introducere a acțiunii

(1) Cererile prin care se solicită anularea unui act administrativ individual, a unui contract administrativ, recunoașterea dreptului pretins și/sau repararea pagubei se introduc în termen de 6 luni, care curge, după caz, de la:

- a) data comunicării răspunsului la plângerea prealabilă;
- b) data comunicării refuzului nejustificat de soluționare a cererii;
- c) data expirării termenului legal de soluționare a plângerii prealabile ori a cererii;
- d) data expirării termenului prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. h), calculat de la comunicarea actului administrativ emis în soluționarea favorabilă a cererii sau, după caz, a plângerii prealabile.

(2) Pentru motive temeinice, în cazul actului administrativ individual, cererea poate fi introdusă și peste termenul prevăzut la alin. (1), dar nu mai târziu de un an de la una dintre datele prevăzute la alin. (1) sau, după caz, de la data comunicării actului ori data introducerii cererii adresate autorității.

(3) În cazul suspendării, potrivit legii speciale, a procedurii de soluționare a plângerii prealabile, termenul prevăzut la alin. (1) curge după reluarea procedurii, de la finalizarea acesteia sau de la expirarea termenului legal de soluționare, după caz.

(4) În cazul acțiunilor formulate de prefect, Avocatul Poporului, Ministerul Public sau Agenția Națională a Funcționarilor Publici, termenul curge de la data când s-a cunoscut existența actului nelegal, fiind aplicabile în mod corespunzător prevederile alin. (2).

(5) Ordonanțele sau dispozițiile din ordonanțe care se consideră a fi neconstituționale, precum și actele administrative cu caracter normativ care se consideră a fi nelegal pot fi atacate oricând.

(6) Termenul prevăzut la alin. (1) este termen de prescripție, iar termenul prevăzut la alin. (2) este termen de decădere."

14. După articolul 17 se introduce un nou articol, art. 17¹, cu următorul cuprins:

„Art. 17¹ – Dispoziții privind utilizarea mijloacelor electronice

(1) Cererile, întâmpinările, înscrisurile și orice acte procedurale pot fi depuse prin mijloace electronice, cu semnătură electronică calificată, prin portalurile puse la dispoziție de instanțe sau alte sisteme informatice judiciare.

(2) Comunicarea actelor de procedură se poate realiza prin mijloace electronice la adresele indicate de părți ori înregistrate în sistemele informatice judiciare, cu respectarea garanțiilor privind dovada comunicării și data primirii.

(3) Părțile au drept de acces electronic la dosar, în condițiile stabilite prin regulamentul instanțelor și actele normative incidente, cu respectarea datelor cu caracter personal și a informațiilor clasificate.

(4) Condițiile tehnice de utilizare a mijloacelor electronice se stabilesc prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, cu avizul Ministerului Justiției, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi."

15. La articolul 18, după alineatul (6) se introduc trei noi alineate, alin. (7)–(9), cu următorul cuprins:

„(7) Când admite acțiunea, instanța stabilește, la cererea părții interesate, un termen de executare determinat și modalități concrete de conformare, proporționale cu natura obligației, sub sancțiunea penalităților și a amenzii prevăzute la art. 24.

(8) În cazul obligației de a emite un act administrativ unilateral cu caracter individual, instanța poate stabili, motivat, pașii procedurali și termenele intermediare necesare emiterii actului, precum și obligația de raportare către instanța de executare.

(9) În cazul actelor normative anulate, instanța poate dispune, în funcție de circumstanțe, măsuri de publicitate suplimentare față de art. 23."

16. Articolul 19 alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Când persoana vătămată a cerut anularea actului administrativ, fără a cere în același timp despăgubiri, termenul de prescripție pentru cererea de despăgubire curge de la data la care aceasta a cunoscut sau trebuia să cunoască întinderea pagubei; acest termen este independent de momentul comunicării actului ori de rămânerea definitivă a hotărârii de anulare."

17. La articolul 23 textul existent devine alin. (1), iar după acesta se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:

„(1) Hotărârile judecătorești definitive prin care s-a anulat în tot sau în parte un act administrativ cu caracter normativ sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor. Acestea se publică, după motivare, la solicitarea instanțelor, în Monitorul Oficial al României, Partea I, sau, după caz, în monitoarele oficiale ale județelor ori al municipiului București, fiind scutite de plata taxelor de publicare.

(2) În raporturile judiciare pendinte la data publicării hotărârii judecătorești de anulare a actului administrativ cu caracter normativ, instanța investită cu acțiunea privind legalitatea unui act administrativ individual emis în temeiul actului normativ anulat analizează, cu respectarea principiilor legalității, securității juridice și încrederii legitime, toate circumstanțele concrete ale cauzei și apreciază, în mod motivat și individualizat, în ce măsură efectele hotărârii de anulare afectează actul administrativ individual litigios. Instanța poate dispune, după caz, menținerea, adaptarea sau înlăturarea efectelor actului administrativ individual, ținând seama și de eventualele remedii reparatorii adecvate. În mod deosebit, instanța va avea în vedere, acolo unde este cazul, principiul așteptării legitime și protecția persoanelor de bună-credință, precum și implicațiile asupra dreptului de proprietate.”

18. Articolul 24 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 24 – *Obligația executării*

(1) Dacă, în urma admiterii acțiunii, autoritatea publică este obligată să încheie, să înlocuiască sau să modifice actul administrativ, să elibereze un înscris ori să efectueze o operațiune administrativă, executarea hotărârii definitive se face de bunăvoie în termenul prevăzut în dispozitiv, iar în lipsa acestuia, în cel mult 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii.

(2) În caz de neexecutare de bunăvoie, se procedează potrivit prezentului articol.

(3) La cererea creditorului, în termenul de prescripție a dreptului de a obține executarea silită, instanța de executare, prin hotărâre dată cu citarea părților, după audierea conducătorului autorității publice sau, după caz, a persoanei obligate și examinarea împrejurărilor concrete ale cauzei, aplică o amendă proporțională, determinată potrivit alin. (5)–(6), care se face venit la bugetul de stat, iar reclamantului îi acordă penalități în condițiile art. 906 din Codul de procedură civilă.

(4) Amenda prevăzută la alin. (3) are natură de sancțiune procesuală civilă cu caracter coercitiv, stabilită de instanța de executare; nu are natură contravențională și nu exclude răspunderea disciplinară ori civilă potrivit legii.

(5) Amenda prevăzută la alin. (3) se stabilește pe zile de întârziere, în cuantum proporțional între 1% și 10% din salariul minim brut pe țară garantat în plată pentru fiecare zi de întârziere, fără a depăși un plafon total de 6 salarii minime brute pentru aceeași hotărâre a instanței. Instanța va motiva alegerea intervalului procentual în raport cu criteriile de la alin.

(6) lit. a)–f).

(6) La stabilirea cuantumului amenzii instanța ține seama, în mod cumulativ sau alternativ, de:

- a) durata întârzierii și complexitatea obligației de executat;
- b) gravitatea neexecutării și impactul asupra ordinii de drept și asupra drepturilor/intereselor legitime ale creditorului;
- c) diligența depusă de autoritatea publică în vederea executării, inclusiv demersurile efective realizate și resursele alocate;
- d) existența unor cauze obiective de imposibilitate temporară de executare;
- e) conduita de rea-credință, obstrucționarea executării sau repetarea neexecutării în 12 luni anterioare;
- f) efectele economice și sociale ale neexecutării și proporționalitatea măsurii în raport cu scopul urmărit.

(7) Instanța poate reduce amenda până la jumătate dacă, până la data soluționării cererii de aplicare a amenzii, obligația a fost integral executată ori se constată o imposibilitate obiectivă temporară, dovedită. În caz de executare integrală în termen de 10 zile de la primul termen la care părțile au fost legal citate, instanța poate dispune avertisment în locul amenzii.

(8) Dacă obligația de executat incumbă mai multor persoane, inclusiv conducătorului autorității publice, instanța individualizează amenda în raport cu contribuția și atribuțiile fiecăreia. Conducătorul răspunde pentru perioada în care a deținut funcția; în caz de schimbare, obligația de a se conforma se transferă de drept succesorului, fără a afecta sancționarea persoanei care a determinat neexecutarea.

(9) Stabilirea amenzii potrivit prezentului articol nu aduce atingere dreptului creditorului la penalități conform art. 906 din Codul de procedură civilă, la despăgubiri potrivit alin. (12) sau la alte forme de răspundere prevăzute de lege.

(10) În toate cazurile, amenda se calculează prin raportare la salariul minim brut pe țară garantat în plată valabil la data pronunțării hotărârii prin care se aplică amenda.

(11) Hotărârea prin care se aplică amenda prevăzută la alin. (3) va cuprinde, în mod expres, prezentarea criteriilor avute în vedere potrivit alin. (6), modul de cuantificare a sumei stabilite pe zi și al plafonului total, analiza proporționalității sancțiunii în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei, precum și răspunsul motivat la apărările părților privind executarea, imposibilitatea obiectivă ori diligența depusă.

(12) Dacă, în termen de 3 luni de la comunicarea hotărârii prevăzute la alin. (3), obligația nu este executată, instanța de executare, la cererea creditorului, fixează suma definitivă datorată statului cu titlu de amendă și suma datorată creditorului cu titlu de penalități și stabilește, în condițiile art. 892 din Codul de procedură civilă, despăgubirile pentru neexecutarea în natură. Hotărârea este supusă căilor de atac prevăzute de Codul de procedură civilă.

(13) În lipsa cererii creditorului, după împlinirea termenului prevăzut la alin. (12), instanța de executare poate solicita din oficiu relații asupra executării și, în caz de neexecutare, fixează suma definitivă datorată statului.

(14) Prevederile alin. (1)–(13) se aplică inclusiv în situația în care obligația stabilită prin hotărâre este aceea de adoptare a unui act administrativ unilateral cu caracter individual.”

19. La articolul 28, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Dispozițiile prezentei legi se interpretează și se aplică în conformitate cu dreptul Uniunii Europene, în special cu exigențele privind dreptul la un remediu efectiv și la un proces echitabil, precum și cu cerințele specifice domeniilor în care normele europene impun asigurarea accesului la justiție.”

20. După articolul 28 se introduce un nou articol, art. 28¹, cu următorul cuprins:

„Art. 28¹ – Clauză de interpretare

(1) Dispozițiile prezentei legi se interpretează și se aplică în acord cu jurisprudența Curții Constituționale, obligatorie potrivit art. 147 alin. (4) din Constituția României, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în condițiile art. 20 din Constituție.

(2) În mod expres, dispozițiile art. 8 alin. (1) se interpretează în sensul stabilit prin Decizia Curții Constituționale nr. 459 din 16 septembrie 2014: decretele Președintelui României privind numirea judecătorilor la Curtea Constituțională sunt excluse din sfera controlului judecătoresc sub aspectul verificării îndeplinirii condiției „înaltei competențe profesionale”.

(3) Dispozițiile art. 18 se aplică cu respectarea limitelor și competențelor constituționale ale autorităților publice, astfel încât soluțiile dispuse de instanță să nu substituie atribuții rezervate prin Constituție altor autorități.”

Articolul II – Dispoziții tranzitorii

- (1) Cauzele aflate pe rol la data intrării în vigoare a prezentei legi se judecă potrivit legii aplicabile la data sesizării instanței.
- (2) Dispozițiile art. 7 și art. 11, astfel cum au fost modificate prin prezenta lege, se aplică cererilor formulate după intrarea în vigoare a prezentei legi.
- (3) Dispozițiile art. 17¹ se aplică etapizat, potrivit calendarului stabilit prin hotărârea prevăzută la art. 17¹ alin. (4); pe durata de tranziție de minimum 12 luni de la intrarea în vigoare a hotărârii, mijloacele electronice coexistă cu cele clasice de depunere și comunicare.
- (4) În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii vor lua măsurile necesare pentru operaționalizarea mijloacelor electronice prevăzute la art. 17¹.

Articolul III – Corelări legislative

- (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, orice dispoziții contrare din actele normative speciale se abrogă.
- (2) În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, autoritățile și instituțiile publice vor adapta, după caz, reglementările secundare și procedurile interne la noile dispoziții ale Legii nr. 554/2004, astfel cum au fost modificate și completate prin prezenta lege.

Articolul IV – Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Senat/Camera Deputaților la data de ..., cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (1)/(2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,

PREȘEDINTELE SENATULUI,

Initiator,

PEIA NINEL	Semnat digital de PEIA
	NINEL
	Data: 2025.08.14 10:42:28
	+03'00'

Senator al României
Chestor al Senatului